

La Belle Époque

V pátek 24. června v 17:45 už byly ve firmě všechny stoly kromě mého prázdné. Zrovna jsem dokončovala protižalobu, která měla být hotová ve třech kopiích, a chystala se jít domů, když jsem koutkem oka zahlédla vycházet z toalet Charlotte Sykesovou. Přezula se do bot na vysokém podpatku a navlékla na sebe halenku mandarinkové barvy, která zabíjela veškerou její snahu. V obou rukou svírala kabelku. Teď to přijde, napadlo mě.

—Ahoj, Katherine. Děláš přesčas?

Od té doby, co jsem v metru zachránila její smlouvu o fúzi, mě pořád někam zvala – na oběd v restauraci, na šábes s rodinou, na cigaretu na schodišti. Pozvala mě dokonce do jednoho z těch obrovských nových bazénů pro veřejnost, které nechal postavit Robert Moses a kde se obyvatelé okrajových čtvrtí plazili jeden přes druhého jako krabi v hrnci. Až doteď jsem ji vždycky setřásla pomocí různých připravených výmluv, jenže jsem nevěděla, jak dlouho s nimi vydržím.

—S Rosie zrovna vyrážíme k Branniganovi na skleničku.

Přes Charlottino rameno jsem uviděla Rosie, jak si prohlíží svoje nehty. Byla plnoštíhlá, ráda si zapomínala zapnout horní knoflík halenky a působila dojmem, že pokud si cestu na vrchol Empire State Building nezajistí díky nějakému románku, je připravená na něj vyšplhat jako King Kong. Za daných okolností ovšem její přítomnost nemusela být tak špatná. Díky ní bude mnohem snazší se po jedné skleničce vymluvit

a odejít. A vzhledem k mému nedávnému záchvatu sebelítosti by nakouknutí do života Charlotte Sykesové mohlo být přesně to, co potřebuji.

—Jasně, řekla jsem. Jenom si vezmu věci.

Vstala jsem a zakryla svůj psací stroj. Popadla jsem kabelku. Pak se ovšem s tichým, ale slyšitelným cvaknutím rozsvítilo světylko nad písmenem Q. Charlotte nasadila ještě zlověstnější výraz než já. *V pátek večer ve tři čtvrtě na šest!* jako by si říkala. *Co asi tak může chtít?* Mě ale napadlo něco jiného. Poslední dobou jsem měla trochu problém s ranním vstáváním a dvakrát během deseti dnů jsem se přišourala pět minut po celé.

—Sejdeme se tam, slíbila jsem.

Vstala jsem, uhladila si sukni a vzala si stenografický blok. Když vám slečna Markhamová udělovala nějaké pokyny, očekávala, že si je slovo od slova zapíšete, i kdyby šlo o pokárání. Když jsem vešla do její kanceláře, právě dokončovala dopis. Ukázala na židli, aniž by zvedla oči, a psala dál. Posadila jsem se, podruhé během dvou minut jsem si uhladila sukni a poslušně otevřela blok.

Slečně Markhamové mohlo být něco málo přes padesát, ale nebyla ošklivá. Nepotřebovala brýle na čtení, neměla zanedbatelný hrudník, a přestože nosila vlasy v drdolu, bylo vidět, že je má překvapivě silné a dlouhé. Svého času se pravděpodobně mohla stát druhou manželkou kteréhokoliv staršího společníka ve firmě.

Rozmáchlým gestem profesionálky ukončila dopis a pero vrátila do mosazného stojanu. Trčelo šikmo do vzduchu jako oštěp, který zasáhl cíl. Zkřížila ruce na stole a podívala se mi do očí.

—Katherine, dnes nebudete potřebovat zápisník.

Zavřela jsem blok, položila ho vedle pravého stehna, jak nás to slečna Markhamová učila, a pomyslela si: *Je to horší, než jsem čekala.*

—Jak dlouho u nás jste?

—Téměř čtyři roky.

—Od září 1934, pokud si dobře vzpomínám?

—Ano, od pondělí sedmnáctého.

Slečna Markhamová se nad tou přesností usmála.

—Zavolala jsem si vás, abychom prodiskutovaly vaši budoucnost zde. Jak jste možná slyšela, Pamela nás na konci léta opouští.

—O tom nic nevím.

—Vy s ostatními děvčaty moc neklábosíte, že, Katherine?

—Já na klábosení moc nejsem.

—Což vám slouží ke cti. Nicméně se zdá, že s nimi vycházíte dobře.

—Všechno jsou to děvčata, s nimiž není těžké vyjít.

Další úsměv, tentokrát vyvolaný správným použitím zájmena.

—To ráda slyším. Snažíme se mezi dívkami zajistit jakýsi soulad. Každopádně, Pamela odchází. Čeká...

Zarazila se.

—*Dí-tě.*

Dala důraz na obě slabiky, aby to slovo přivedla k životu.

V zalidněných ulicích Bed-Stuy, kde Pamela vyrůstala, by taková novinka možná byla důvodem k oslavám. Tady však ne. Snažila jsem se nasadit výraz člověka, který se právě dozvěděl, že jeho kolegu přistihli při krádeži peněz z pokladny. Slečna Markhamová pokračovala.

—Vaše práce je bezvadná, znalost gramatických pravidel vynikající a vaše jednání s partnery příkladné.

—Děkuji.

—Ze začátku to vypadalo, že váš těsnopis možná nedosáhne kvalit vašeho psaní na stroji, ale výrazně se zlepšil.

—Byl to můj cíl.

—A velmi dobrý. Také jsem si všimla, že vaše znalosti svěreneckého a majetkového práva se začínají blížit znalostem některých mladších advokátů.

—Doufám, že to nepovažujete za troufalé.

—Ani v nejmenším.

—Zjistila jsem, že mohu být společníkům ve firmě více nápomocna, pokud rozumím jejich práci.

—Přesně tak.

Znovu se zarazila.

—Katherine, dle mého názoru máte *stoprocentně* quigginovskou náturu. Doporučila jsem vás na Pamelino místo hlavní písáčky.

(Vysloveno s extra dlouhým *í.*)

—Jak víte, hlavní písáčka je něco jako první housle v orchestru. Dostanete přiděleno pořádné množství sól – nebo lépe řečeno, dostanete *přiměřenější* množství sól. Ale budete také muset jít příkladem. Ačkoliv v našem malém orchestru zastávám funkci dirigenta, nemohu neustále dohlížet na všechny dívky, takže si budou chodit pro radu k vám. Není třeba říkat, že se s tímto povýšením pojí i přiměřené zvýšení platu, povinností a profesního postavení.

Odmělcela se a zvedla obočí, což znamenalo, že ode mě očekává nějaký komentář. A tak jsem jí s profesionální zdrženlivostí poděkovala, a zatímco mi třásla rukou, pomyslela jsem si: *Jsem to ale stoprocentně quigginovská, simpatico skoro-sousedka.*

Vyšla jsem z kanceláře a zamířila do centra na stanici South Ferry, abych nemusela jít kolem Brannigana. Z přístavu se do vnitrozemí linul pach zkažených měkkýšů, jako by newyorské ústřice věděly, že je podle nepsaného pravidla až do září nikdo nebude jíst, a tak se samy vrhly na břeh.

Když jsem nastupovala, nějaké vytáhlé nemehlo v kombinéze přebíhající z jednoho vozu do druhého mi z ruky vyrazilo kabelku. Sehnula jsem se, abych ji zvedla, a v tu chvíli se mi roztrhl šev na sukni. A tak jsem vystoupila na své zastávce a šla si koupit láhev žitné a svíčku, abych pak mohla zátku zakapat voskem.

Naštěstí jsem polovinu láhve vypila ještě předtím, než jsem si sundala boty a punčochy. Když jsem se totiž zvedla od stolu, abych si usmažila vajíčko, vrazila jsem do něj a zbytek žitné rozlila. Zaklela jsem ve verších, jako to dělával strýc Roscoe, utřela tu spoušť a svalila se do otcovy lenošky.

Jaký je váš nejoblíbenější den v roce? Jedna z nesmyslných otázek, které jsme si tehdy v lednu pokládali v 21 Clubu. Ten nejasněnější, řekl Tinker. Jakýkoliv, který jsem nestrávila

v Indianě, řekla Eve. A moje odpověď? Letní slunovrat. 21. června. Nejdelsí den v roce.

Byla to chytrá odpověď. Nebo jsem si to tehdy alespoň myslela. Teď jsem se nad tím ovšem zamyslela s chladnou hlavou a napadlo mě, že odpovědět na takový dotaz *kterýmkoliv* dnem v červnu svědčí o jisté domýšlivosti. Z takové odpovědi vyplývá, že je váš život natolik úžasný a máte ho tak pevně v rukou, že už si můžete přát jen o trochu delší den, během něhož byste si to všechno mohli užít. Jak nás ovšem učí Řekové, na tento druh domýšlivosti existuje jen jeden lék. Nazývají ho *Nemesis*. My tomu říkáme „dostat, co si člověk zaslouží“, tedy zasloužený trest. A ten přichází s přiměřeným zvýšením platu, povinností a profesního postavení.

Ozvalo se zaklepání na dveře.

Ani jsem se neobtěžovala zeptat, kdo je tam. Otevřela jsem a uviděla hochu z Western Union, který mi doručil můj první telegram v životě. Přišel z Londýna:

VSECHNO NEJ SESTRICKO STOP PROMIN ZE NEJSEM
S TEBOU STOP OBRAT ZA NAS MESTO VZHURU NOHAMA
STOP UVIDIME SE ZA DVA TYDNY STOP

Za dva týdny? Pokud bych měla soudit podle pohlednice z Palm Beach, uvidím Tinkera a Eve až na Den děkuvzdání.

Zapálila jsem si cigaretu a přečetla si telegram ještě jednou. Vzhledem ke kontextu by si někdo mohl klást otázku, jestli tím ZA NAS myslela sebe a Tinkera, nebo nás dvě. Instinkt mi napovídal, že to druhé. A možná něco tušila.

Vstala jsem z spod postele vytáhla skříňku po strýci Roscoeovi. Úplně na dně, pod mým rodným listem, zaječí pacičkou a jedinou dochovanou fotografií mojí matky, ležela obálka od pana Rosse. Rozprostřela jsem zbývající desetidolarovky na postel. Obrat město vzhůru nohama, řekla vědma – a přesně to jsem se druhý den chystala udělat.

~

V pátém patře u Bendela bylo víc květin než na pohřbu.

Stála jsem před stojanem s malými černými šaty. Bavlna. Len. Krajka. Holá záda. Bez rukávů. Černá... černá... černá...

—Mohu vám nějak pomoci? nabídl mi někdo popáté od chvíle, co jsem vešla do obchodu.

Otočila jsem se a v uctivé vzdálenosti od sebe uviděla stát ženu po čtyřicítce v kostýmku a brýlích. Měla krásné rudé vlasy svázané do ohonu. Vypadala jako mladá herečka v roli staré panny.

—Nemáte něco trochu víc... *barevného*? zeptala jsem se.

Paní O'Marová mě dovedla k měkké pohovce, kde se mě zeptala na mou velikost, barvy a společenský program. Pak zmizela. Když se vrátila, za zády jí stály dvě dívky, z nichž každá nesla přes ruku přehozené několikery šaty. Paní O'Marová mi postupně představovala jejich klady a já jsem mezitím upíjela kávu z krásného porcelánového šálku. Sdělovala jsem své dojmy (příliš zelené, příliš dlouhé, příliš mdlé) a jedna z dívek si dělala poznámky. Připadala jsem si jako ředitelka schvalující v zasedací místnosti Bendela jarní kolekci. Ve vzduchu nebyl cítit sebemenší náznak toho, že za chvíli dojde na nějaké placení. Natož z mé strany.

Paní O'Marová si jako správná profesionálka nechala to nejlepší na konec – bílé šaty s krátkým rukávem, modrými puntíky a ladícím kloboukem.

—Tyto šaty jsou už na první pohled zábavné, prohlásila paní O'Marová. Avšak sofistikovaným a uhlazeným způsobem.

—Nejsou moc venkovské?

—Naopak. Tyto šaty byly navrženy do města s úmyslem přinést do něj čerstvý vítr. Byly stvořeny pro Řím, Paříž, Milán. Ne pro Connecticut. Na venkově takové šaty nepotřebují. My ve městě ano.

Naklonila jsem hlavu a prozradila tak jiskřičku zájmu.

—Pojďme je vyzkoušet, navrhla paní O'Marová.

Seděly téměř dokonale.

—Úchvatné, prohlásila.

—Myslíte?